

KLOPOTEC 125-

letnica šolske zgradbe

Osnovna šola Miklavž pri Ormožu

KLOPOTEC OB 125-LETNICI ŠOLSKE ZGRADBE V MIKLAVŽU

Klopotec, jubilejno šolsko glasilo
ob 125-letnici šolske zgradbe v Miklavžu
Izdala: OŠ Miklavž pri Ormožu in Občina Ormož
Uredila in lektorirala: Saša Horvat
Naslovnica: Mojca Grula
Oblikovanje: ALINEA TISK, tiskarstvo in storitve, d. o. o.
Naklada: 400
Miklavž pri Ormožu, december 2017

- 7 UVOD
 - OB 125-LETNICI OSNOVNE ŠOLE MIKLAVŽ PRI ORMOŽU
- 11 ŠOLA S ČASTLJIVO TRADICIJO
 - NAJMANJ 296 LET ŠOLSTVA V MIKLAVŽU ...
 - ... KAJ PA UČITELJI?
- 24 SPOMINI NA ŠOLO
 - MINILO JE 70 LET ...
 - SPOMINI NA STARO ŠOLO
 - DROBTINE NEKEGA ČASA
 - SPOMINI NA STARO ŠOLO
- 40 MIKLAVŠKI ZMAJ
 - ZMAJ V ČUPARIJI
 - ZMAJ V ČUPARIJI
 - DOBRO JE VEDETI UGANKE
 - LINTVOR
 - MIKLAVŽEVSKI ZMAJ
 - KAJ BI NAREDIL, ČE BI SREČAL MIKLAVŠKEGA ZMAJA?
 - MIKLAVŠKI ZMAJ
- 50 PO POTEH KLOPOTCA
 - MOJ DOM
 - KLOŠTERC
 - BABJI KLANC
 - MAŠKARE NA GOSTIJI
 - JURJEVO
 - DEČEK – ZMAJ
 - KLOPOTEC

Spoštovani!

Klopotec, ki je pred vami, je, lahko rečemo, »jubilejni«. Izdan je ob 125-letnici šolske zgradbe pri Miklavžu, tako imenovane »stare šole«. V njem se prepletajo spomini bivših učencev in učiteljev šole z ustvarjalnostjo sedanjih učencev šole.

Šolsko glasilo OŠ Miklavž pri Ormožu – Klopotec – je bilo prvič izdano leta 1964. Pobudnica izdaje in njena prva urednica je bila ga. Nežka Mlaakar. V teh letih je šolsko glasilo večkrat zamenjalo velikost, obliko, design, menjavali so se uredniki, mentorji. Prav tako so bili večkrat tudi vsebinski prehodi iz literarnega na šolsko glasilo in nazaj. Odvisno tudi od namena izdaje.

Šolstvo ima na »miklavškem« dolgoletno tradicijo. V prvi uradno vodeni šolski kroniki iz leta 1808 je zabeležen vrstni red učiteljev na ljudski šoli Sv. Miklavž od leta 1677. Prvi zabeleženi učitelj je bil »ludimagister«, g. Hermančič Johann, sledi mu še vsaj šest učiteljev.

Torej lahko rečemo, da so se zametki šolstva na miklavškem porajali že pred 340 leti. Verjetno obiskovanje pouka takrat ni bilo samoumevno za vse otroke, saj je bil včasih to privilegij bogatejših. Menjavale so se metode in oblike dela, a poslanstvo šole je bilo v vseh časih enako – delati z otroki, jih učiti, vzgajati in pripravljati na življenje.

Tako kot se je razvijal šolski sistem v državah, pod katerimi smo Slovenci bili, tako so se razvijali tudi materialni pogoji, potrebni za izvedbo kvalitetnega izobraževanja. Naši predniki so se zavedali, da je potrebno omogočiti osnovno izobraževanje vsem otrokom, zavedali so se, da so za to potrebni tudi dobri pogoji in zato ne čudi, da je bila 6. novembra 1892 svojemu namenu predana šola, ki stoji še danes. Hram učenosti, okno v svet za neštete generacije mladih kratkohláčnikov.

Od takrat je bila šola večkrat prenovljena, dograjevali so se prizidki, saj se je povečevalo število šoloobveznih otrok, hkrati pa so tudi povečevali standardi osnovnega izobraževanja. Leta 1969 je bil končan prizidek z dodatnimi učilnicami, leta 1975 so bili zgrajeni prostori za potrebe vrt-

ca in leta 1991 je bila dokončana prepotrebna telovadnica. V letošnjem letu pa se je izvedla energetska sanacija vseh objektov OŠ Miklavž pri Ormožu, tako da so sedaj vsi šolski prostori navzven prenovljeni in dosega najvišje energetske standarde. Naša šola je postala prava lepota in lahko smo ponosni na njo. Vse to je dokaz, da je lokalna skupnost na »ormoškem« tako v preteklosti kot danes imela posluš za vzgojo in izobraževanje, zavedala se je, da se samo z znanjem in izobrazbo lahko postavimo ob bok ostalim v Sloveniji.

A dobri materialni pogoji so samo prvi pogoj za kvalitetno šolo. Še pomembnejši so ljudje, ki delajo z otroki.

Učitelji!

V vseh teh letih so pri Miklavžu učile in vzgajale generacije učiteljev. Šola Miklavž je vedno slovela kot kvalitetna šola in to je zasluga mnogih predhodnikov, ki so v Miklavžu poučevali in postavili dobre temelje, na katerih lahko danes gradimo sodobno šolo 21. stoletja.

Danes ima šolstvo v Sloveniji zelo dobre pogoje za delo, a izzivi so mogoče še večji. Šola učencem danes ne predstavlja več edinega vira znanja, dostop do informacij jim je na dosegu roke. Tudi vrednote otrok se spreminjajo. Vsemu temu se sodoben učitelj mora prilagajati, vse to je tudi dodaten izziv in odgovornost.

Zaposleni na OŠ Miklavž pri Ormožu smo ponosni na zgodovino in spoštujemo tradicijo, vse to je obveza za delo vnaprej.

Danes imamo jasno vizijo, visoke zahteve, ustvarjalni naboj, zavedamo se svojega poslanstva. Nenehno posodabljam oblike in načine poučevanja in vzgajanja. Vsak otrok je drugačen, vsak otrok je pomemben, vsak otrok je dar življenja. Spreminjajo se vrednote, šola ni več edini vir znanja, zato je toliko pomembnejša pedagoška toplina učitelja, ki spoštuje, ki vstopa v razred z naklonjenostjo do vsakega otroka, ki bo vsakega otroka popeljal v svet znanja.

Vlado Hebar, ravnatelj

Prenovljena stara zgradba OŠ Miklavž pri Ormožu

Foto: Bojan Cunk, november 2017.

OB 125-LETNICI OSNOVNE ŠOLE

MIKLAVŽ PRI ORMOŽU

Pretežno slabo pismeno kmečko prebivalstvo velikega dela slovenskih dežel v okviru Avstro-Ogrske monarhije je bil razlog, da so se pred 125 leti in ponekod že prej, začeli na slovenskem množično graditi šole. Obvezno šolstvo je bilo uvedeno že znatno prej in zlasti slovenska Cerkev, na Štajerskem je to bil škof Anton Martin Slomšek, si je zelo prizadevala za opismenjevanje Slovencev. Začetki so bili skromni in šola se je na podeželju pri mnogih velikokrat smatrala kot nepotrebna. Ena prleška pesem pravi «v šolo so me s šibo vlekli, oj, ti grozen strah». Toda odkar je začel delovati šolski sistem, se je tudi v naših krajih marsikaj spremenilo. Začel se je napredek in šola je k vidnim in naprednim spremembam v marsičem in veliko pripomogla.

Nesporno vrši šola poleg izobraževalne vloge, tudi nalogo vsestranskega, kulturnega in družbenega napredka kraja. Hkrati pa je šola za vsakega izmed nas tudi kraj lepih spominov na mladost, spominov prvih prijateljev in lepih doživetij. Je stična točka, na kateri se ob različnih priložnos-

tih srečujejo prebivalci nekega kraja, od najmlajših do najstarejših. Brez šole v manjših krajih ni pravega in razgibanega družbenega življenja.

Šola pa je bila vse od uvedbe šolskega sistema za Slovence tudi prostor, v katerem se je skozi zgodovino slovenskega naroda ohranjala identiteta slovenske kulture in jezika. Žal se je po drugi svetovni vojni z ustanovitvijo političnega enopartijskega sistema, ki je močno posegel v šolski prostor, veliko spremenilo. Ostanki socialističnega pristopa se v šolskem prostoru žal čutijo še danes. Šola, ki bi prvenstveno morala imeti učni in vrednostno vzgojni pomen, je tako bila in očitno še ostaja ponekod prostor politične manipulacije. Ravno v teh dneh, ko praznuje Miklavška šola 125-letnico, smo priča, da del slovenske politike, raje, kot da bi uresničil odločbo Ustavnega sodišča o izenačitvi financiranja javnih in zasebnih OŠ, spreminja Ustavo in tako z namenom, da se zaobide odločitev US vnaša nemir v slovenski šolski prostor.

Od skromnih začetkov do danes je šola v Miklavžu naredila velik korak. Postala je napredna in razgibana institucija, pod okriljem katere deluje tudi vrtec in podružnična petletka na Kogu. Za razliko od začetkov svojega delovanja ima danes žal veliko manj otrok. A namen in poslanstvo ostaja enako. To pa je, da se tudi prebivalcem tega področja zagotavlja vsaj približno enake pogoje osnovnega izobraževanja, kot jih imajo ljudje v mestih in v bolj bogatih sredinah. Skozi celotno zgodovino začetka so šolske zgradbe, tako vsebinsko kot tudi gradbeno, dopolnjevali. Tako je k stari šoli izpred 125 let, ki je res lepa in veličastna, bila pozneje prizidana novejša zgradba, nekoliko pozneje pa še vrtec in telovadnica. V zadnjih letih se ureja tudi okolica, zgradilo se je igrišče in parkirni prostori. V letu jubileja pa je bila izvedena obsežna energetska sanacija, ki je zajela zamenjavo stavbnega pohištva, izdelavo izolacijske fasade in zgrajen je bil novi ogrevalni sistem. S temeljito sanacijo šolskih poslopij, tudi dela ostrešja, pa je lepšo podobo dobil tudi sam kraj Miklavž, ki postaja vedno lepši in dobiva lepo podobo, ki bo prijetna ne samo za bivanje, temveč je lahko tudi v ponos tukaj živečim prebivalcem.

Ob častitljivem jubileju čestitam vsem prebivalcem KS Miklavž pri Ormožu, kot tudi vsem zaposlenim v istoimenski šoli.

Alojz Sok, župan

Pogled na šolo, v ospredju zgradba za stanovanje ravnatelja
Šolska kronika OŠ Jožeta Kerenčiča od 1. septembra 1965,
hrani Pokrajinski muzej Ptuj-Ormož, OE Ormož.

NAJMANJ 296 LET ŠOLSTVA V MIKLAVŽU ...

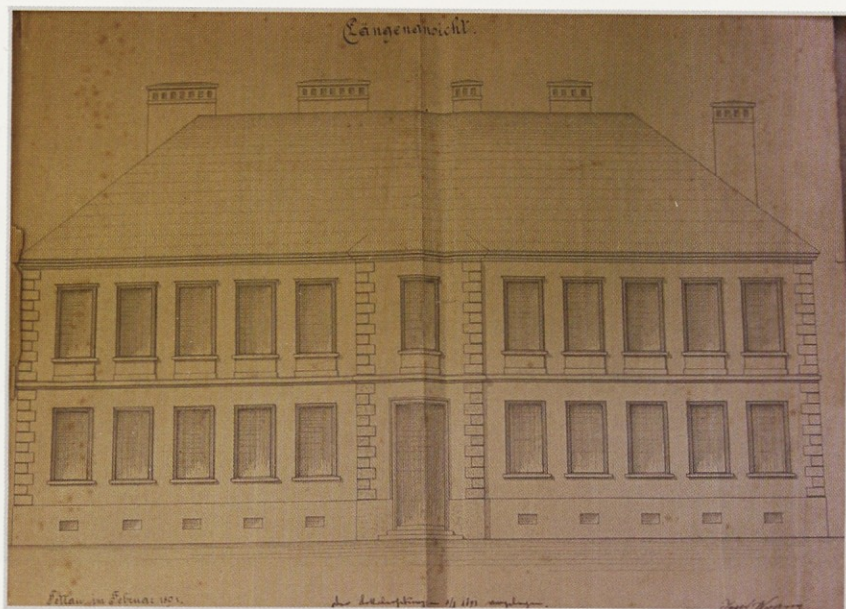
Iz cerkvenih in uradnih knjig razberemo, da je bil prvi učitelj v Miklavžu Janez Hermančič. Verjetno je poučeval kar v cerkvi, kajti šola je omenjena v kroniki kasneje, leta 1721.

29. januarja 1721 je župnik Matija Stariha prejel ukaz cerkvene oblasti, da mora skrbeti za šolo, jo večkrat obiskati in poučevati otroke o krščanstvu.

Šola je delovala redno, ni pa zaslediti podatkov o poteku pouka, učencih in podobno. Prva šola zunaj cerkve je bila lesena stavba, ki je bila značilna za te kraje, krita s slamo. V času Marije Terezije doživi šola viden razvoj. Šolsko poslopje je v tem času dobilo drugačno podobo, saj sta križniški oskrbnik Kuradij in velikonedeljski dekan Ojnik škofijstvu poročala, da

Do leta 1898 nastane že petrazrednica. Ves ta čas imajo na voljo le dve učilnici.

Leta 1890 šolski svet odkupi zemljišče za novo šolo. 2. novembra 1892 je bila otvoritev in blagoslovitev najlepše šole v ormoškem okraju.

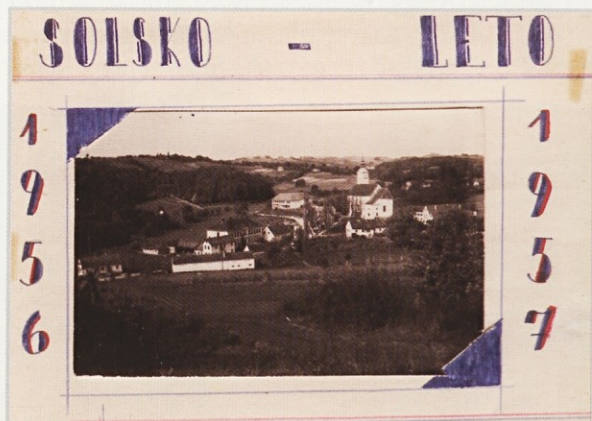

Gradbeni načrti šole iz leta 1891. ZAP, fond: OŠ Miklavž pri Ormožu, škatla št. 15, hrani Pokrajinski muzej Ptuj-Ormož, OE Ormož.

Večja obnova je bila že leta 1925, ko so delno zamenjali okna, čez enajst let pa so šolo postopno prepleskali in opravili manjša vzdrževalna dela. Aprila leta 1936 je šola štela že 8 oddelkov. Med okupacijo je pouk potekal v petih razredih, in sicer v nemškem jeziku. Leta 1944 je bil pouk prekinjen zaradi zasedbe prostorov nemške vojske.

Po koncu 2. svetovne vojne se je vse začelo znova. Šola je bila poškodovana in zanemarjena. Pouk je spet potekal samo v treh učilnicah. V naslednjih letih so jo po svojih najboljših močeh usposabljali in opremljali.

V šestdesetih letih, natančneje leta 1953/54, postane šola osemrazredna. Šolo temeljito obnovijo, septembra 1957 pa se preimenuje v Osemletno šolo Miklavž.

Stran iz šolske kronike za šolsko leto 1956/57
Šolska kronika OŠ Vinski Vrhovi od 1. septembra 1954,
hrani Pokrajinski muzej Ptuj-Ormož, OE Ormož.

Leta 1962 postane matična šola, pridruži se ji šola Kog. Skupaj obsegata 20 oddelkov, zato nastane prostorska stiska in že leta 1968 začnejo graditi prizidek. Naslednjo jesen je svečana otvoritev.

Foto: Bojan Cunk, november 2017.

Šola se od takrat imenuje OŠ narodnega heroja Jožeta Kerenčiča Miklavž pri Ormožu.

Leta 1970 zgradijo montažni vrtec, v katerem ima šola eno učilnico, v kletnih prostorih pa telovadnico.

Pogled na vrtec

Šolska kronika OŠ Jožeta Kerenčiča od 1. septembra 1965,
hrani Pokrajinski muzej Ptuj-Ormož, OE Ormož.

Končno se pokaže tudi možnost za gradnjo telovadnice – sredstva občinskega samoprispevka – in junija leta 1991 je bila svečana otvoritev telovadnice.

Utrinek telovadnega nastopa v telovadnici ob odprtju, 22. junij 1991,
hrani Pokrajinski muzej Ptuj-Ormož, OE Ormož.

V šolskem letu 1991/92 se zaradi upadanja števila otrok združijo centralna šola Miklavž in podružnični šoli Kog in Ivanjkovci v enotno organizacijo Osnovna šola Ivanjkovci-Miklavž, s sedežem v Miklavžu.

V letu 1992 so obeležili sto let šolske zgradbe.

Vida Topolovec je v Tedniku zapisala naslednje:

Projekti teden in sto let šolske zgradbe

Na obeh osnovnih šolah – na osemletki v Ivanjkevcih ter pri Miklavžu – je bilo minuli teden živahno in zanimivo. Nara-voslovne in kulturne dneve so letos na obeh šolah prvič združili v projektni teden.

Od ponedeljka do petka so se šolarji od 1. do 8. razreda z učitelji, zunanjimi sodelavci in starši, razdeljeni v 15 interesnih skupin, trudili spoznati, kako nastane lutkovna igrice, kakšne so značil-nosti krajinskega parka Jeruzalem, ki leži deloma na območju njihovega šolskega okoliša, kako je z lovskimi revirji, na delu so bili mladi novinarji, taborniki, tehniki, ki so izdelovali razne igrače, plesali so, telovadili, se učili italijanščine, zbirali stara kmečka orodja in predmete ter opisovali njihova imena. Skupaj s Centrom za socialno delo so pripravili mladinsko delavnico, v kateri so spoznali delo centra. V okviru projektnega tedna so tudi kuhali in pripravljali razna jedila. Najimenitnejša pa je bila sklepna prireditev ob stoletnici šolske zgradbe.

»Zgradili so jo praktično domačini. Ob stoletnici tega dogodka

skušamo s skromno proslavo počastiti prizadevanja naših prednikov, ki so nam s tem dali soliden pogoj za razvoj šolstva v kraju. Pošteni moramo biti, da priznamo družbi oziroma državi, da je pred sto leti veliko storila za ta kraj«, je v kratkem orisal zgodovino šolstva pri Miklavžu Mirko Tramšek. (Vida Topolovec, Projektni teden in sto let šolske zgradbe, Tednik, Ptuj november 1992.)

V šolskem letu 1993/94 je bila s pomočjo domačina Avgusta Janežiča starejšega posodobljena strojna in programska oprema ter opremljena računalniška učilnica.

25. oktobra 1994 je Svet staršev Osemletke Ivanjkovci sprejel pobudo, da se osamosvoji v samostojno osnovno šolo. Svet šole je s pobudo soglašal in na podlagi tega je Skupščina občine Ormož 19. 12. 1994 na redni seji sprejela Odlok o izločitvi organizacijske enote Osemletke Ivanjkovci iz javnega zavoda osnovna šola Ivanjkovci-Miklavž pri Ormožu. Tako je od 1. 1. 1995 naša šola spet Osnovna šola Miklavž pri Ormožu s podružnico Kog.

V šolskem letu 1996/97 se je zaradi na novo sprejetih zakonov v šolstvu šola skupaj s starši odločila, da se učenci vključijo v 5-dnevne programe CŠOD (Center šolskih in obšolskih dejavnosti), ki jih je ustanovilo ministristvo za šolstvo na območju celotne države.

V letih 1996–1998 je bilo opravljenih več vzdrževalnih del. Obnovila se je električna in vodovodna napeljava, prepleskale so se stene v učilnicah, nabavila se je nova oprema za učilnice in novi delovni stroji za sodobno izvajanje pouka tehnične vzgoje.

V šolskem letu 2003/2004 se je na šoli začel uvajati program devetletne osnovne šole.

Skupina nastopajočih učencev na pustni prireditvi, 12. februarja 1999,
hrani Pokrajinski muzej Ptuj-Ormož, OE Ormož.

Večja obnova šolske zgradbe se je začela junija 2017. V novem delu šole se je naredil novi del ostrešja. Celotna zgradba je dobila novo izolacijo, nova okna in novo fasado. Prav tako je šola prešla na ogrevanje preko toplotne črpalke, posledično so bili zamenjani tudi vsi radiatorji na šoli.

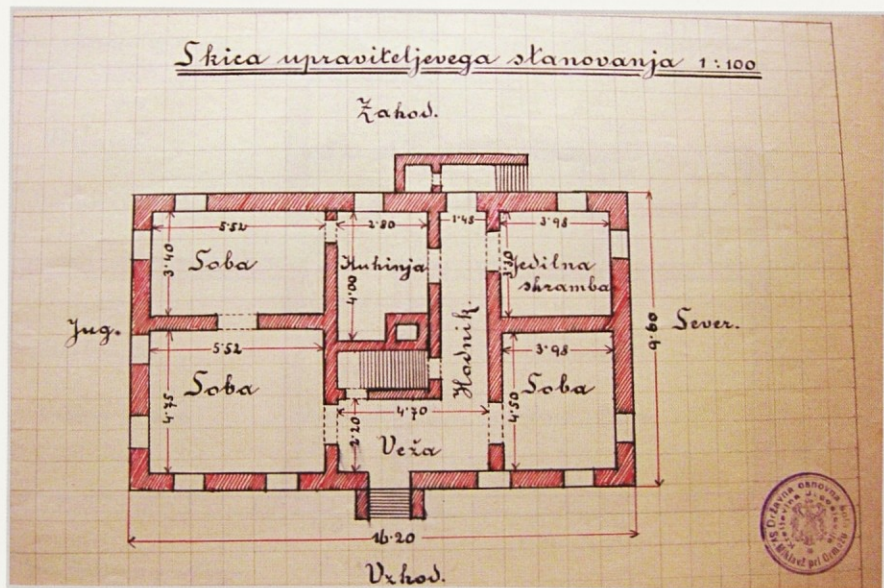
Prenova šolskih zgradb poleti 2017
Foto: Silvo Kirič, avgust 2017.

Prenovljeni šolski zgradbi novembra 2017
Foto: Bojan Cunk, november 2017.

... KAJ PA UČITELJI?

V začetku so bili učitelji tesno povezani s Cerkvijo. Glavna dejavnost so bila cerkovniška opravila, šele nato poučevanje. Z razvojem šole postaja ena glavnih težav za učitelje pomanjkanje stanovanj. Na začetku so razpolagali z dvema sobicama za stanovanje – nadučiteljevo stanovanje – podučitelj pa je imel posteljo v učilnici.

Gradbeni načrti šole iz leta 1891. ZAP, fond: OŠ Miklavž pri Ormožu, škatla št. 15, hrani Pokrajinski muzej Ptuj-Ormož, OE Ormož.

Hude stanovanjske in kadrovske težave pa nastopijo po 2. svetovni vojni, ko učitelji stanujejo v združenem domu, stari šoli, krajevnem uradu ... Leta 1961/62 zgradijo stanovanjski blok. Posamezniki si zgradijo tudi zasebne hiše in v osemdesetih letih učitelji nimajo več stanovanjskih težav. Podatkov, kako so poučevali prvi učitelji, ni. Slomšek je sestavil prve učbenike in priročnike, po katerih so poučevali. Po letu 1869 so vsak mesec učenci pisali vzorno lepopisno vajo.

Pouk je potekal vsak dan, razen v četrtek in nedeljo. Učne vsebine je predpisala država. Pouk je bil organiziran podobno kot danes.

Vse do 2. svetovne vojne sta bila šolstvo in Cerkev tesno povezana. Šolsko leto se je začelo z mašo. Župniki so poučevali tudi predmet, imenovan nauk o veri in morali. Ostali predmeti so bili še slovenski jezik, nazorni pouk, računanje in geometrijsko oblikoslovje, risanje, lepopis, ženska in moška ročna dela, petje, telovadba in otroške igre.

Po 2. svetovni vojni se je marsikaj spremenilo. Cerkev izgubi vpliv na šolsko izobraževanje. Spremenijo se predmetniki.

Učiteljski kolektiv v šolskem letu 1961/62.
Šolska kronika OŠ Vinski vrhovi od 1. septembra 1954,
hrani Pokrajinski muzej Ptuj-Ormož, OE Ormož.

V novem tisočletju, natančneje leta 2003, je po celotni Sloveniji sledila uvedba devetletne osnovne šole, ki je temeljiteje spremenila tako učne načrte kot tudi uvedla nekatere nove predmete (tudi obvezne in neobvezne izbirne predmete).

<i>Kronološki razvoj</i> STRUKTURA osnovne šole Miklavž in učiteljskega zapovedništva od 4. junija 1945 dalje.	
4. junija 1945	Pričetek pouka
Upravit. šole	Nazredni učitelji: Vojak Emilija, Židarič Bana, Kerkša Franja, Jelen Drago, Baršič Jožica, Kiki Katina, Pajtlar Kristina, Pamić Srečko, Benčan Anton.
Stajško Alfons	
Šolsko leto 1946/47	Nastopili: Rusa Dragica, Štork Angela.
16 oddelkov-314 otrok	Promenjeni: Židarič Bana, Pamić Srečko, Benčan Franja, Kerkša Franja.
	Nastavljena: Starič Ivan, Pamparčič Marija.
Šolsko leto 1947/48	Promenjeni: Stajško Alfons, Pamparčič Marija, Jelen Drago, Kerkša Franja.
306 učencev - 8 uč. mest	Nastopili: Horvat Stane, Horvat Vinka, Macja Zvonko.
Uprav. šole	
Horvat Stane	
Šol. leto 1948/49	novo nastopili: Milosavljevič Marija, Kolar-Keppe Irma, Muršec Slavica, Jošt Gregor.
Sodanletnik: 374 uč.	Vrnili na mat. šolo: Milosavljevič Marija.
Šolsko leto 1949/50	
10 oddelkov	Dodeljena: Požek Ivanka.
Uč. del. Vin. prosveta z dne 27.V. 1950 se protverci	Promenjeni: Kerkša Franja, Viki - Gregor, Kerkša Franja, Kerkša Franja, Jelen Drago.
sedemletka v nižjo gimnazijo.	Odvzeta: Kerkša Franja, Jelen Drago.
Šolsko leto 1950/51	Horvat Stane - ravnatelj nižje gimnazije.
8 odd. osnovne	Na mat. šolo oddeli: Požek Ivanka.
2 oddelka gimnazije	Dodeljena: Kerkša Franja, Kerkša Franja, Kerkša Franja, Kerkša Franja.
	Nastavljena: Kerkša Franja, Požek Ivanka, Kerkša Franja, Kerkša Franja.
Šolsko leto 1951/52	Na mat. šolo: Kerkša Franja, Kerkša Franja, Kerkša Franja, Kerkša Franja.
7 oddel. 234 otrok	Nastavi: Židarič Bana, Jelen Drago, Kerkša Franja, Kerkša Franja.

Osnovna šola Uprav. šole: Bratstva Angela 3 razredi niž. gimnaz.	
Promenjeni: Jelen Drago, Kerkša Franja, Kerkša Franja, Kerkša Franja.	
Šolsko leto 1952/53	Nastopili: Kerkša Franja, Kerkša Franja, Kerkša Franja, Kerkša Franja.
Ukinjena nižja gimnazija, 20. VI.	
Uprav. šole:	
Horvat Stane	
Šolsko leto 1953/54	Promenjeni: Kerkša Franja, Kerkša Franja, Kerkša Franja, Kerkša Franja.
Uprav. šole:	Prestavljeni na šolo: Stajško Viktor.
Stajško Viktor	Nastavljena: Kerkša Franja, Kerkša Franja, Kerkša Franja, Kerkša Franja.
11 oddelkov, 7 raz. 309 učencev.	Grivac Jože, Kerkša Franja, Kerkša Franja, Kerkša Franja.
Šolsko leto 1954/55	Nastavljena: Kerkša Franja, Kerkša Franja, Kerkša Franja, Kerkša Franja.
11 oddelkov 9 uč. mest. 573 otrok	Prestavili: Kerkša Franja, Kerkša Franja, Kerkša Franja, Kerkša Franja.
Šolsko leto 1955/56	Promenjeni: Kerkša Franja, Kerkša Franja, Kerkša Franja, Kerkša Franja.
8 odd. 566 otrok.	
Šolsko leto 1956/57	Dodeljena: Kerkša Franja, na osnov. šolo.
11 oddelkov- 374 otrok	Promenjeni: Kerkša Franja, Kerkša Franja, Kerkša Franja, Kerkša Franja.
373	Vrnili na šolo: Kerkša Franja, Kerkša Franja, Kerkša Franja, Kerkša Franja.
Šolsko leto 1957/58	Promenjeni: Kerkša Franja, Kerkša Franja, Kerkša Franja, Kerkša Franja.
11 oddelkov 576 otrok	Promenjeni: Kerkša Franja, Kerkša Franja, Kerkša Franja, Kerkša Franja.
3. sept. odloč. OŠO Ormož, za osemletko.	Novo nastavljena s l.p. Franja Kerkša.

Kronološki razvoj OŠ Miklavž pri Ormožu in službujočih vzgojiteljev in učiteljev ter njihov čas službovanja na šoli

Šolska kronika OŠ Vinski vrhovi od 1. septembra 1954, hrani Pokrajinski muzej Ptuj-Ormož, OE Ormož.

Saša Horvat

Viri in literatura

Miklavževski zbornik 1692–1992 (Ciril Vnuk, Miklavževska šola), Župnijski urad Sv. Miklavž pri Ormožu, Maribor 1992.

Zgodovinski arhiv na Ptuj, OŠ Miklavž pri Ormožu, SLZAP/0116, 29, Šolska kronika 1992–2016. Hrani: OŠ Miklavž pri Ormožu.

Slikovno gradivo pridobljeno v Pokrajinskem muzeju Ptuj-Ormož, enota Ormož.

MINILO JE 70 LET ...

Po koncu 2. svetovne vojne, oktobra leta 1945, sem vstopila v 1. razred sedemletne osnovne šole Miklavž pri Ormožu. Stara sem bila sedem let. Dobro se spominjam prvega šolskega dneva. Vem pa, da me v šolo nista spremljala mamika ali atek in tudi tortic ni bilo.

Bila sem torej v prvem razredu. Učilnice so se mi zdele velike, prostorne, lesena tla so bila premazana z neko črno smrdljivo tekočino – vsako jesen na novo. Imeli smo zelo lepo mlado učiteljico Štefko Hanželič iz Ormoža. Okrog glave je imela ovite lepe kite. Prvo leto smo na začetku pouka še molili. Učiteljica je stala pred nami s sklenjenimi rokami, mi smo stali v klopih in molili očenaš. Naša sošolka Marica Puklavec, mislim da najmanjša v razredu, je med molitvijo pogosto smela stati ob učiteljici. Sem ji kar zavidala, posebej ko jo je učiteljica vzela v naročje.

Naše učiteljice so bile večinoma mlade, lepe in lepo oblečene – sploh v primerjavi z nami. Nekaj let po vojni je bilo veliko pomanjkanje vsega, zato smo še posebej opazili razlike. Spomnim se čudovito lepih rdečih sandalov z visoko peto. Dve učiteljici sta imeli enake. Zapenjali so se z jermenčkom nad gležnji. Ker je bil moj oče čevljar, sem mu pogosto nosila čevlje učiteljev in sem si zato lepe čevlje posebej zapomnila.

Na svoje osnovnošolske učitelje imam lepe spomine. V četrtem razredu je bila moja razredničarka Draga Rus, ki je na šoli vodila tudi pevski zbor. Ta je bil eden najboljših v ljubotemskem okraju. Še zdaj mi v ušesih zvonijo pesmi kot »Veseli veter«, »Vstani mladina« in druge. Najrajši sem imela slovenski jezik. Lahko rečem, da sem se večino slovenske slovnice naučila pri Miklavžu.

S hvaležnostjo se spominjam učiteljice slovenskega jezika Konciljeve in zadnji dve leti razrednika Toneta Logarja, ki je tudi poučeval slovenščino. Dobro podlago v znanju smo dobili tudi pri kemiji in biologiji. Kaj je asimilacija pri botaniki, znam še zdaj zdrdrati brez zatikanja: »Asimilacija je kemični proces, pri katerem se potom vode, ogljikovega dioksida, sončne svetlobe in klorofila v zeleni rastlini tvori škrob, ki se ponoči spremeni v sladkor.« Biologijo in kemijo je poleg risanja poučevala Zinka Horvat, so-

proga upravitelja Staneta Horvata, ki nam je v glavo vtepal matematiko in fiziko.

Ne vem, ali se moji sošolci spominjajo še enega »učitelja« - župnika Franca Kolenca, ki je po vojni na šoli še kaki dve leti poučeval verouk. Meni je ostal v lepem spominu. Tedanja povojna oblast pač ni uspela čez noč odpraviti vsega, kar je dišalo po veri. Kot tuji jezik se je poučevala ruščina, od katere mi je ostalo še nekaj drobcev. Predavala jo je učiteljica Julka Modrič, ki je učila tudi zemljepis in zgodovino.

Seznam šolskih potrebščin je bil kratek: na nižji stopnji čitanka, lesena pušica za svinčnik in peresnik s peresom. Radirka je bila že razkošje. Karirast zvezek za računstvo in črtast za pisanje. Črnilo smo imeli v črnilnikih, ki so tičali v vdolbinah v klopeh. Črnilo so nam iz velikih steklenic dolivali učitelji. Zvezki so bili slabe kakovosti in zapisi s črnilom so se razlezli in razpacali - papir je deloval kot pivnik. Sčasoma se je v trgovinah dobilo črnilo v majhnih stekleničkah. Imeti nalivno pero na »pumpico« - nepredstavljive sanje, ki pa so se mi nekega dne uresničile - na poti iz šole sem našla dober nalivnik, ki mi je potem še služil celo višjo gimnazijo. Še zdaj ne vem, kje sem ga našla.

Malico smo si nosili od doma. Navadno je to bil kos kruha s kakim jabolkom. Pozneje je že bila uvedena šolska malica. Prvi kakav v življenju sem okusila v šoli, prav tako prvo pomarančo. Ob raznih praznikih kot 29. november, dedek Mraz, dan žena in 1. maj smo šolarji pripravili program, seveda pod vodstvom učiteljev. V eni od učilnic je bil oder. Učilnica pa je bila mnogo premajhna za številno občinstvo. Ko je bil zgrajen Zadrugi dom, je bil ta problem rešen.

Kako so nas učitelji krotili? S palico, stanjem v kotu pred celim razredom in zapiranjem po pouku. Tepena s palico po dlaneh sem bila samo enkrat - v 3. ali 4. razredu. Tistega dne naše učiteljice ni bilo. Nadomeščala jo je učiteljica 1. razreda. Najbrž sem klepetala. Nekateri učitelji so namesto s palico topli z metrom, kar je še bolj bolelo. Kot učiteljica sem večkrat pomislila na te drobne krivice in se trudila, da jih sama ne bi delala svojim učencem.

Kaj pa odnosi med učenci? Med nami otroki ni bilo večjih razlik. Večinoma smo izhajali iz skromnih razmer. Zelo malo jih je »ven štrlelo«, hočem reči, da so bili dobro situirani. Vmes se je našel tudi kakšen disciplinsko problematičen. Bilo je obdobje, ko je skupina treh, štirih fantov po koncu

pouka čakala pred šolo in ustražovala šibkejša od sebe, tudi mene. Podili so nas recimo na vse strani, tako da sem enkrat v Vuzmetince prišla čez Vinski Vrh. Njihov kolovodja je kasneje postal miličnik. O teh stvareh nismo govorili ne doma staršem ne v šoli učiteljem, saj bi jo še bolj skupili.

Nekaj časa po vojni je moja pot v šolo vodila po območju, kjer so levo in desno kukale iz trave mine. Preden je bil teren razminiran, je bilo kar nekaj smrtnih primerov. Še leta potem mi je bilo ob pogledu na ostanke oblačil ponesrečenih, ki so visela z vej drevja ob poti, tesno pri srcu.

V šolo smo z redkimi izjemami hodili od snega do snega bos – čevlje smo imeli samo za pozimi, ko je bilo snega mnogo več kot danes. Vem, da smo komaj dočakali 25. marec, ko je »Marija zemljo odklenila« in ni bilo več nevarnosti, da bi se prehladili. Včasih smo gazili do riti, do kolen pa itak. V šolo smo prišli premočeni. Nekateri otroci so imeli do šole tudi uro hoda. Ne spomnim se, da bi se v šoli sezuvali in tako smo v klopeh sedeli po pet šolskih ur v mokrih čevljih. V noge nas je zeblo in imeli smo hudo ozeble prste na nogah. Učilnice so grele visoke lončene peči na drva oz. premog in res toplo je bilo samo blizu le-teh. Lahko si predstavljate, kakšen zrak je moral biti v učilnici ob vseh sušičih se oblekah in čevljih. Higiena pa pri večini učencev tudi ni bila na visokem nivoju. Še kakšno leto po vojni smo skoraj vsi imeli uši – pa ne samo v laseh, ampak tudi »gvantne« – torej v obleki. To je bilo še težje odpraviti. Po laseh so nam mame polile petrolej, ki je bil dodaten vir smradu. Je pa pomagalo. Da petrolej najbrž ni ravno koristil koži, s tem si nihče ni belil glave.

Za zdravje šolarjev se je sicer kar dobro skrbelo. Bilo je obdobje, ko smo vsak dan dobili obvezno veliko žlico ribjega olja, ki je bilo ogabno. Olje je delila ena od učiteljic, učenci pa smo se v vrsti pomikali proti njej, ki nam je to ogabnost vlivala v odprta usta. Kolikor se spomnim, je bila ena žlica za vse. Nekoč sem se hotela izmuzniti iz vrste, ampak so me na silo zgrabili in zvlekli do usodne žlice. Pri mojem upiranju je olje končalo na mojem predpasniku, ki sem ga tisti dan prvič oblekla – bil je čisto nov. Zakaj mi je ta dogodek ostal v živem spominu? Skrbelo me je, kaj bo rekla mamika glede predpasnika. Masten »flek« pa me je še dolgo spominjal na ta dogodek, saj je s predpasnika izginil šele po nekaj pranjih. Zelo rada sem hodila v šolo. Zamud skoraj nisem imela. Razredi smo tekmovali, kateri bo imel vse leto 100 % obisk pouka. V ta namen smo hodili na domove po odsotne sošolce. Poletne počitnice so se mi zdele neskončno dolge. Otroci smo morali po svojih močeh pomagati pri delu

doma, v šoli smo si pravzaprav odpočili. Ko sem prišla iz šole, me je na mizi čakalo obvestilo: »Najej se, napiši nalogo in pridi za nami na njivo.«

Od doma v Vuzmetincih do šole sem prišla v dvajsetih minutah. V obratni smeri je trajala pot tudi dve uri ali več. Zelo radi smo na poti domov na Rozmanovi trati igrali med dvema ognjema. Naredili smo žogo iz cunj, kajti o usnjeni žogi (plastika še ni obstajala) smo lahko le sanjali. Še šola jo je dobila le na naročilnico. Naša žoga je bila zelo težka, vendar mehka in zadetek ni bolel. Da ne govorim o tem, da si jo z lahkoto ujel.

Ne spomnim se, da bi v moji mladosti obstajal izraz »prosti čas«. Če bi me kdo takrat vprašal, kaj delam v prostem času, bi ga debelo gledala. Prosti čas sem si pač vzela in si rekla: »V najboljšem primeru bom doma poslušala pridigo, zdaj je pa lušno.«

Mamika mi je grozila, da me bo nekega dne prišla iskat s šibo. Grožnje nisem jemala resno, saj sem vedela, da bi si težko vzela čas za kaj takega. Na mojo veliko grozo pa sem jo nekega dne med našo igro zagledala, kako se nam bliža. Roke je držala za hrbtom. Jasno mi je bilo, kaj skriva. Nisem se bala udarcev, ampak sramote biti tepena pred prijatelji. Pobrala sem šolsko torbo in ji šla naproti, saj bi bilo brez pomena pobegniti. In potem sva šli – jaz spredaj, ona pa za mano in vsake toliko me je z dolgo rozgo »šmicnola« po riti. Molila sem, da bi srečali čim manj ljudi. No, glede tega me je bog uslišal. Kot da šeškanje ni bilo dovolj, mi je še celo pot do doma pridigala. Ne spomnim se, koliko časa je ta izkušnja zalegla. Za vedno ne.

Ko smo se v 2. ali 3. razredu nižje gimnazije (kar bi bil današnji 7. ali 8. razred osnovne šole) navdušili za odbojko, smo si po pouku izprosili žogo pri ravnatelju Horvatu. Žogo je hranil doma – z družino je stanoval v hiši zraven šole. Igrišče za odbojko je bilo na travniku za šolo. Tam smo tudi telovadili. Po žogo sem po navadi šla jaz. Bilo je kar zoprno, saj sem ravnateljevo družino dostikrat nadlegovala, ko so bili ravno pri kosilu.

Sanke, smuči? Res dobre sanke (podkovane z »železno šino«), ki so dobro »šle«, so bile redke. Vozili smo se s »kvočkami« – dve zbiti deski s sedežem za enega. »Letele« so slabo. Naš atek je dal sanke delat kolarju. Ker niso bile podkovane, so dobro drsele le po večji strmini in po zamrznjenem snegu. Sploh pa se za deklice ni spodobilo sankati se, da o smučanju sploh ne govorim. Smuči so si fantje »skuhali« v kotlu – odža-

gane late so dolgo kuhali, nato pa jih v primežu upogibali, pribili jermen in je bilo. Če je preveč »letelo«, si pač izskočil ali pa padel.

Tu in tam pa smo si le dali duška. S Kajžarja se je krasno sankalo v smeri proti Vuzmetincem oz. proti Miklavžu. Prometa v tistih letih skoraj ni bilo. Da bi se zaleteli v avto – možnost 1 : 100. dan ali dva po novo zapadlem snegu – čudovito! Na žalost smo imeli na voljo največ dva dneva, kajti potem se je cestna služba zganila in cesto »pošodrala«. Spomnim se, da smo si dvakrat ali trikrat na poti iz šole pri Lahovih ali Rubinovih izposodili prave sani, ki so bile narejene za kravjo vprego in temu primerno nerodne in težke. Težko jih je bilo voditi. Kakih pet otrok se nas je natrpalo nanje. Šlo je do prvega ostrejšega ovinka, potem pa v sneg. Smeha in vrišča na pretek. Kaj nas čaka doma? Na to smo začeli misliti malo pozno. Domov smo prišli čisto premočeni.

Kdaj natančno nas je obnorel šah, ne morem reči. Niti kateri od učiteljev je bil kriv za to. Šah je bil seveda aktualen pozimi. Tako kot usnjena žoga nam tudi komplet šaha ni bil dostopen. Šola ga je dobila na naročilnico, »privatnik« ga ni mogel kupiti, saj ga v trgovinah ni bilo. Jaz sem si naredila šah iz risalnega papirja – polja in figure, ki sem jih narisala na okrogle papirčke v velikosti današnjega dvoevrskega kovanca. Igrati s takim šahom je bilo nerodno – ampak v sili vrag še muhe žre. Tudi medšolska tekmovanja smo imeli. Tudi šah me je za nekaj časa obsedel in domov sem prihajala z dvo- ali večurno zamudo. Doma pa se mi je že »vojka namakala«. Otroci namreč doma tudi pozimi nismo sedeli brez dela: luščenje fižola česanje perja in podobna opravila so bila vedno na razpolago. Svoj prvi šahovski komplet pa sem si kupila razmeroma pozno – bila sem že v službi. Igrala pa ga že nekaj let nisem.

Miklavževska šolska knjižnica je imela skromno število knjig. V spominu mi je ostala neka majhna knjižna polica. Javne knjižnice takoj po vojni v Miklavžu ni bilo. Doma smo sicer imeli nekaj knjig; še več jih je bilo na mamikinem domu, od koder sem si jih nosila. Knjige iz šolske knjižnice sem kar hitro »požrla«, kot mi je rekla učiteljica, odgovorna za izposajo.

Tudi na nižji gimnaziji – zadnja tri leta pri Miklavžu – nismo imeli učbenikov za vse predmete, zato smo si veliko pisali. Nekateri učitelji so snov narekovali, pri drugih pa si si moral že sam beležiti pri sami razlagi. Pravila pri raznih predmetih smo morali znati na pamet. Kaj je asimilacija pri botaniki, sem si, kot rečeno, zapomnila vse do danes.

Popravnih izpitov ni bilo. Kdor je imel nezadostno oceno pri enem predmetu, je razred ponavljal oz. je »zaostal«, četudi je imel ostale ocene dobre ali celo zelo dobre. Seveda se je zgodilo, da se ga je učitelj usmilil in mu dal pozitivno. Ni pa bilo nujno. Tako se je dogajalo, da je bil kak učenec iz četrtega razreda »vün«, kar pomeni, da je imel končane samo štiri razrede osnovne šole, ker v času šolanja trikrat ni napredoval v višji razred. V času, ko so v šolo hodili moji starši, je bilo takih primerov kar veliko.

Pri Miklavžu sem zaključila tri razrede nižje gimnazije v šolskem letu 1951/52. Bila sem dobra učenka. Zelo rada bi nadaljevala šolanje, vendar je bila mama zelo proti temu. Odkar pomnim, sem si želela postati učiteljica. Kakor da bi vedeli, so mi v šoli za neko proslavo dali vlogo učiteljice. Še zdaj znam stavek iz besedila: »Ti, tam v tretji klopi, koliko je 3×3 ?« Po nekaj življenjskih ovinkih mi je svojo poklicno željo uspelo izpolniti. Upokojila sem se kot predmetna učiteljica angleščine in nemščine leta 1997.

Miklavževska šole je bila dobra šola. Mislim, da v mojem obdobju ni bilo učiteljev z višjo kaj šele z visoko izobrazbo in vendar so nas veliko naučili. Najbolj hvaležna sem bila vedno takim, ki so od nas zahtevali znanje, ki nas niso ujčkali (Kaj pomaga, če je učitelj srčno dober, pa te nič ne nauči?).

Ko grem k Miklavžu, vedno rečem, da grem »domü«, pa sem z doma od svojega 14. leta, danes pa jih imam 77. Ker smo bili številna družina (6 otrok), je kar veliko mojih sorodnikov obiskovalo šolo pri Miklavžu – kar nekaj nečakov oz. nečakinj in že otrok nečakov, zato sem ves ta čas na nek način v stiku z mojo ljubo šolo. Skrbno imam spravljene razne biltene oz. zbornike, ki so izšli ob raznih obletnicah ali drugih priložnostih. Sestra me navadno seznani z vsem, kar izide o vaši šoli oz. o Miklavžu nasploh. Vern za vaše uspehe in se jih z vami veselim.

Svoji šoli želim še mnogo uspehov, dobre učence in seveda dobre učitelje!

Ivanka Sokolov, rojena Novak
(prispevek je bil napisan za Klopotec, 2014/15)

SPOMINI NA STARO ŠOLO

Stara šola, kot imenujemo šolsko zgradbo v Miklavžu, ki so jo v letih 1891 in 1892 zgradili naši predniki, me je kot domačina zaradi neposrednega sosedstva doma mojih staršev z njo verjetno na neki način povezala s službeno kariero. Moja osebna želja v rani mladosti ni bila, da bi bil učitelj. To sem postal po spletu moje poti šolanja in nesrečnega dogodka.

Osnovno šolo sem pričel obiskovati v šolskem letu 1948/49 v učilnici stare šole, v kateri je danes računalniška učilnica. Obiskoval sem jo pet let. Iz tega obdobja se mi je v spomin najbolj vtisnila učiteljica prvega razreda, ga. Žorž. Bila je starejša učiteljica, v celoti predana svojemu poklicu. Moj spomin nanjo je verjetno povezan z dejavnostjo mojih staršev.

Konec 40. in v začetku 50. let prejšnjega stoletja so se moji starši ukvarjali s pekovsko in gostinsko dejavnostjo. V tem sklopu je delovala še menza, v kateri so se prehranjevali učitelji in miličniki. Tako so bili stiki naše družine s tukajšnjimi učitelji vsakodnevni in tesnejši, kot jih je imela večina ostalih sokrajanov. To dejstvo je za naju z leto mlajšim (danes že pokojnim) bratom imelo več neugodnih posledic kot prijetnih. Mama je bila v družini tista, ki je skrbela in bedela nad najinim šolanjem. Dnevno je bila obveščena (brez današnjih govorilnih ur) o najinih uspehih, predvsem pa neuspehih ali vragolijah, ki sva jih ušpičila v šoli, kar je imelo za posledico njeno takojšnje ukrepanje. Takrat je beseda učiteljev imela veljavo in starši vanjo niso dvomili.

Bližina šole je imela tudi dobro plat, saj sva se z bratom lahko udeleževala prostočasnih dejavnosti ob šoli, kar pa je takrat pomenilo igranje z žogo med dvema ognjema na naravni površini, ki leži danes v večini pod telovadnico. To igrišče je bilo neurejeno, nagnjeno, polno prahu ali blata, vendar nas to ni oviralo. V takratnih časih naša šola ni razpolagala z nobenimi prostori za izvajanje telovadbe, kot smo takrat imenovali šport. Težave so bile tudi z razpolaganjem žoge. Sami je nismo imeli, zato smo morali priti do šolske, kar je včasih zahtevalo iznajdljivost mimo veljavnih pravil šole.

Spomin na mojo prvo učiteljico je večji kot na ostale tudi zato, ker sva jo z materjo obiskala na domu na hrvaškem otoku Silba. Ko se je upokojila, si je namreč kupila skromen dom na omenjenem otoku in se preselila tja ter povabila mojo mamo, da jo obiše. Mama je vabilo sprejela in za

spremljevalca vzela mene. Zamislite si takratno potovanje za 12-letnega otroka v prekrasnem poletju z vlakom do hrvaškega pristanišča Reke, nato z veliko ladjo do otoka Silbe, nekajdnevno bivanje na prekrasnem jadranskem otoku, na katerem ni bilo nobenega prometa, le majhno pristanišče z manjšim naseljem in – neprestano oglašanje škržatov! Na otoku je ga. Žorževa imela nenapisan status poglavarja otoka; tega si je pridobila zaradi znanja nemščine, s katero je domačinom omogočala komuniciranje s tujimi turisti v času, ko je bil razvoj turizma na otoku šele v povojih. To je v praksi pomenilo, da je imela v majhni trgovini v pristanišču (z zelo skromno ponudbo) absolutno prednost.

Tudi najina pot domov je bila nepozabno doživetje. Z manjšo ladjo sva potovala do Zadra, nato z večjo do Reke in z vlakom do Pavlovcev.

Po končanem petem razredu osnovne šole v Miklavžu sem nadaljeval šolanje v nižji gimnaziji na Ptuju, nato na Učiteljskišči Maribor. S šolanjem sem si pridobil pedagoško izobrazbo, kar mi je omogočilo, da sem se v jeseni 1966 vrnil v rojstni kraj in se kot učitelj razrednega pouka zaposlil na domači šoli. V njej sem služboval, razen devetletnega dela izven šole, vse do upokojitve v letu 2002. V 27-letnem službovanju na domači šoli sem kar 22 let opravljal naloge ravnatelja šole.

V času mojega službovanja in vodenja šole so nas pestili neustrezni prostorski pogoji. Le-ti so bili najslabši v 60. letih in jih je bilo potrebno reševati z veliko angažiranostjo šole in kraja. Prvi uspeh je bil leta 1969, ko stara šola dobi prizidek. Sledi dograditev vrtca v letu 1975 in telovadnice v letu 1991.

Ob zagotavljanju boljših prostorskih pogojev za delo šole sem na mestu ravnatelja sledil naslednjim ciljem:

- dvigu kvalitete strokovnega dela šole;
- omogočanju dopolnilnega usposabljanja in izobraževanja delavcev šole;
- zagotavljanju sodobne učne tehnologije za delo šole in vrtca;
- si s sodelavci prizadeval za odprtost šole v kraju in dajanje pečata na družbenem in predvsem kulturnem področju.

Menim, da smo bili s timskim delom in prizadevnostjo ter strokovnostjo posameznikov uspešni pri uresničevanju zastavljenih ciljev. K dobrim re-

zultatom so svoj delež doprinesli tudi starši in učenci naše šole. Ker so moji spomini vezani na visoki jubilej naše stare šole, želim izraziti nekaj osebnih, laičnih pogledov na »nasilja«, ki smo jih storili naši lepotici. Z dozidavo prizidka k stari šoli in notranji prostorski preureditvi stare šole smo s cestne strani odstranili lep glavni portal v staro šolo. Z izgradnjo platoja za prekladanje premoga in pozneje avtobusnega postajališča s ploščadjo za pretakanje kurilnega olja pred staro šolo se je prelep ograjen okrasni vrt v veliki meri odstranil oz. uničil. Ob zamenjavi strešne kritine smo zaradi varčevanja odstranili dimnike, a je bila na strehi prizidka z zgrajenimi zračniki ustvarjena podobna likovna rešitev strehe. Danes so le-ti na žalost tudi odstranjeni.

Miroslav Tramšek

DROBTINE NEKEGA ČASA

Skoraj ne moreš verjeti, da že 125 let stoji »matična« zgradba šole pri Miklavžu, zgrajena na precej močvirnem travniku, temeljena na pilotih. Ob svojem času je bila najlepša šola v ormoškem okraju. Doživela in preživela je obe svetovni vojni in strokovno rasla iz enorazrednice (1892) preko štirirazrednice (1893), petrazrednice (1898), šestrazrednice (po letu 1923, v času delovanja učitelja Draga Pinteriča), preživela žalostno obdobje nemške okupacije, se preobrazila v sedemletko – nekaj časa (po letu 1950) tudi z oddelki nižje gimnazije – in nazadnje v popolno osemletko in devetletko v samostojni Sloveniji.

Poslopje so nekajkrat temeljiteje obnovili (1925, 1945, 1969), nazadnje letos (2017). Tu se je zvrstila lepa vrsta ravnateljev, učiteljev in učiteljic, ki so s svojim delovanjem zaznamovali številne generacije. Sam sem se jim pridružil v jeseni 1965. Potem ko sem odslužil enoletni vojaški rok in se vrnil na šolo, se je začela ena najbolj temeljitih prenov – gradnja prizidka k stari šoli. V ta čas spada tudi moja skrb za šolsko glasilo Klopotec, ki sem jo nasledil po predhodnici Nežki Mlakar.

Ob odprtju prenovljene in prizidane šole (1969) smo javnosti predstavili tudi obogateno izdajo Klopotca, ki smo mu, navdušeni nad pridobitvijo, dali naslov V nove čase. Tu so trije spomini na ta moja začetna leta.

Almanah V nove čase

V uredniškem odboru bodoče publikacije smo bili Karel Koren, Miroslav Tramšek in jaz kot odgovorni urednik. Ravnatelj se je dogovoril za sodelovanje s Francem Karbašem, upokojenim nekdanjim nadučiteljem, ki je živel v hiši nasproti šole. Pripravi naj zgodovinski pregled razvoja v našem kraju, spomine na svoje prvo delovno mesto pri Miklavžu in članek o osvobodilnem gibanju v našem kraju. Karel Koren je prevzel prikaz šolstva po letu 1945 do 1969. Jaz sem obljubil tri kratke literarne skice. To bo vsebina prvega dela; v drugem delu pa bomo dali besedo našim učencem, s članki, kot so običajni za Klopotec. Nazadnje smo prosili, naj pove namesto uvoda nekaj misli predsednik Skupščine občine Ormož Franc Novak, ki nam je z veseljem ustregel.

Gospod Karbaš (kako naj kljub socializmu drugače imenuješ častitljivega upokojenega šolnika prejšnjih časov?) je na podlagi župnijske kronike pripravil dober pregled razvoja šolstva v našem kraju, iz obdobja njegovega službovanja pa celo goro računovodskih podatkov o plačah učiteljev po plačilnih razredih in šolskih letih, kar je bilo za obseg in namen našega zbornika neuporabno. To sem mu na obisku vljudno povedal. Nič ni bil užaljen, rekel je celo, naj vzamemo le tisto, kar nam bo koristilo, in tako sem tudi storil. Tako so iz njegovega gradiva nastali trije članki: Razvoj šolstva pri Miklavžu, Narodnoosvobodilno gibanje pri Miklavžu in Miklavž, moje prvo učiteljsko mesto. Še najmanj težav je bilo s članki učencev, a sem moral prav tako zaradi omejenega obsega mnoge odkloniti, sicer pa je jasno, da so lahko zahtevnejše ustvarili učenci zaključnih razredov.

Ravnatelj in pomočnik ravnatelja Miroslav Tramšek sta poskrbela, da so naš projekt (a takrat te besede po šolah nismo uporabljali v tem pomenu) sprejeli v tiskarno Učeniške zadruge Jordanovac v Zagrebu. S to eksperimentalno šolo smo imeli dobre študijske in prijateljske stike.

Ko je bilo gradivo urejeno, sta ga neki dan Miroslav Tramšek in Karel Koren peljala v Zagreb in se tam dogovorila o tehničnih zadevah, prvi je bil tudi avtor nekaterih fotografij. Pred tem smo pridobili tudi dovoljenje akademskega slikarja Anteja Trstenjaka, da smemo na ovitku reproducirati njegovo delo Jeruzalem, olje na platnu.

Čez nekaj tednov smo iz Jordanovca prejeli krtačne odtise za korekturo. To sem opravil, kolikor je bilo mogoče hitro, nakar je zadeva spet potovala v Zagreb.

Almanah so nam v Jordanovcu pravočasno natisnili, in sicer v platneni vezavi in v mehkem kartonu, vsaka z lepo reprodukcijo Trstenjakovega Jeruzalema. Bil je darilo za goste na odprtju šole, a tudi za zainteresirane obiskovalce (za ne prav velik denar).

Nova šola

Proti koncu avgusta (ali je bilo že septembra?) smo Koren, Ivan Hren in jaz šli na odprtje nove šole v Veržēju. Ravnatelj je hotel na vsak način videti in slišati, kaj in kako bodo za to slovesnost pripravili Veržejci, mene pa sta vzela zraven, da se česa tam naučim, saj bo kulturni del naše svečanosti na mojih ramenih.

Bila je sončna nedelja, v Veržēju vse slavnostno. Mene je najbolj zanimal kulturni program. Bil je pester in zanimiv, vendar sem že tam sklenil, da bomo mi to reč naredili po svoje. O tem smo se pogovarjali, ko smo se vračali. Strinjali smo se, da ne smemo ljudi dolgočasiti z govori in množico raznih točk, ampak da mora prevladati kvaliteta. V naslednjih tednih je bila to moja glavna skrb.

V Ljubljani so odobrili, da se pouk pri Miklavžu zaradi adaptacije in gradnje prizidka lahko zaključi že 1. junija 1969, začetek novega šolskega leta pa se premakne na 1. oktober. Septembra se je tudi gradnja približevala koncu. Znotraj so dela zaključevali parketarji in pleskarji, pospešeno je prihajala nova oprema za predmetne učilnice, zaključevali so tlake in hiteli z opremljanjem nove kuhinje in jedilnice. Čeprav prvi dan novega šolskega leta še ni bilo vse usposobljeno, smo začeli s poukom. Učitelji in učenci smo bili navdušeni nad novimi možnostmi, ki so se nam ponudile. Nič več se ne bo treba seliti učitelju, odslej se bodo selili učenci, kakor bo določal urnik.

Sedaj so se pričele intenzivne priprave na uradno odprtje prenovljene šole. Za to je bila določena nedelja, 26. oktobra 1969. Odločil sem se, da bosta v programu le dve deklamaciji, Prešernova Zdravljica in Župančičeva Z vlakom. Za Zdravljico sem izbral Marijico Mir, prikupno četrtošolko s kitami in čudovitim glasom, slišal sem jo na odru že prejšnje leto; za drugo pa sem izbral Mileno Štampar iz Velikega Brebrovnika, prav tako odlično deklamatorko. Tako Marijica kot Milena sta naglo napredovali, obe interpretaciji smo izpilili do potankosti. Tudi šolski pevski zbor je pod vodstvom Jasne Štrafela pripravil kratek in izbrušen nastop, saj je ravnatelj za mentorja zborovodkinji naprosil znanega zborovodja prof.

Branka Rajštra z mariborske Pedagoške akademije. Prav tako so se za nastop pripravljali učenci oddelka nižje glasbene šole iz Ormoža.

Otvoritvena nedelja je bila sončna in topla. Že ob devetih je začela s svojim koncertom godba na pihala iz Ormoža. Z vseh koncev so prihajale skupine ljudi, starši iz obeh krajevnih skupnosti, nekdanji in tedanji šolarji, z različnimi prevoznimi sredstvi ljudje iz bližnje in daljne okolice in seveda mnogi s posebnimi vabili vabljeni gostje (tudi ta vabila so nam natisnili v Jordanovcu), predstavniki politike, gospodarstva in izvajalca obnove šole, mnogi nekdanji miklavški učitelji itd. Vse se je zgrinjalo na prizorišče pred vhomom v šolo.

S svečanostjo smo začeli ob napovedani uri. Vse je potekalo gladko, točke so bile dodelane na zavidljivem nivoju, besede govornikov izbrane. Glavni govornik je bil dr. Vladimir Bračič, poznejši prvi rektor Univerze v Mariboru.

Občinstvo je program spremljalo z izjemno pozornostjo in nastopajoče nagrajevalo z bučnimi aplavzi. Ko je bil spored pri kraju, sem si oddahnil, prav tako drugi moji sodelavci in izvajalci. Čestital in zahvalil sem se jim za vloženi trud. Ravnatelj Koren je cvetel od zadovoljstva. Ne enkrat prej mi je rekel: Program je vse, drugo je rutina, to si zapomnite.

Od vseh čestitk tistega dopoldneva sem bil najbolj vesel krepkega stiska roke mojega nekdanjega prvega šolskega upravitelja na Kogu, Viktorja Stajnka, starejšega. Stopil je do mene in s svojim značilnim globokim in močnim glasom izrekel posebno pohvalo za interpretacijo Marijičine Zdravljice, ki ga je ganila do solz. Pohvalil je tudi mene in to, da sem se odločil za ta poklic, ter mi zaželel še veliko uspehov pri izobraževanju in vzgoji te goričke dece.

Marijico je medtem poiskal Večerov novinar, ki je spremljal nastope, in si zapisal njen naslov. Prav tako navdušen nad njeno Zdravljico ji je obljubil fotografijo, ki jo je posnel med deklamiranjem. To obljubo je pozneje tudi izpolnil.

Medtem ko sem se še mudil na dvorišču, so si obiskovalci in gostje ogledovali prenovljeno šolo. Imeli so tudi kaj videti, posebno tisti, ki so jo obiskovali že pred leti. Posebno jih je navdušila oprema v učilnicah in nove možnosti pouka, nova šolska kuhinja in jedilnica.

Pomembnejši gostje so bili povabljeni na svečano kosilo v Ormož, v hotel Jeruzalem. Čeprav sem prejel tako vabilo tudi jaz, se kosila nisem udeležil.

Šolski radio

Ena od Korenovih novosti v prenovljeni šoli je bila tudi zamisel o šolskem radiu. Šlo je pravzaprav za razglasno postajo, ki je imela svoj prostor v pisarni tajništva. To je bil kar velik, mislim, da Iskrin aparat, na katerega so bili priključeni vsi zvočniki po učilnicah, šolski zvonec in tudi mikrofoni. Od tu bi lahko učence v vseh ali posameznih učilnicah obveščali o aktualnostih ali jim predvajali radijski program. Ravnatelj pa si je zamislil, da bi učenci med glavnimi odmori lahko poslušali tudi lasten program.

Za začetek sva na magnetofon posnela z nekaterimi učenci in s pomočjo gramofonskih plošč nekaj takih deset- do petnajstminutnih vsebin, ki jih je potem predvajal Miroslav Tramšek. Pri tem se je pojavilo vprašanje imena šolskega radia. Predlagali smo to in ono, a ni trajalo dolgo, da smo se vsi strinjali z imenom Čriček. Predlagal sem, da s svojim novim prenosnim Philipsovim magnetofonom, ki sem ga »izpod pulta« kupil sredi Zagreba ob zadnjem obisku šole v Jordanovcu, posnamem čričkovo petje. Zdelo se mi je, da bi zlahka napravil dober posnetek v Geričevi šmarnici v Slajnčavesi.

Jeseni, ko so večeri topli, ko se delovni vrvež umiri in je slišati le še klopotce v večerni sapi, oživijo med zorečim, dišečim grozdem črički in začnejo uglaševati svoja godala. Nekateri vlečejo po svoji struni počasi, v zamišljenem otožnem molu, kot izkušeni modri starci. V njihovo čirikanje pa se spod listja na trsu čisto blizu tebe nenadoma oglasi živahno durovsko muziciranje nekega neučakanega mladca. Nekaj časa se ta dva izmenjaje prepričujeta, dokler se jima na bližnjih trsih ne pridruži na desetine, stotine in stotine novih, spočitih godcev. Kmalu od njihovega petja valovi vse pobočje, da ti od doživete lepote zadrhti srce v prsih.

Z mikrofonom se skušam približati izbranemu posamezniku, zato se povzpnem po strmini pod nasadom šmarnice prav pod trs in vključim magnetofon. Kmalu ugotovim, da je izbrani muzikant nekako len, da se oglaš le krajši čas, zato se premaknem v naslednji red. Naletim na zares dobrega in glasnega veseljaka, ki je svojo skladbo odgodel, kot bi vedel, da ga snemam. Še en posnetek napravim, si rečem, da bo izbira lažja, in stopim k naslednjemu trsu. Tudi ta bo dober, si mislim med snemanjem,

ko se v koncert vključi oddaljen, vendar zelo razločen glas klopotca z Vinskega Vrha ali Brebrovnika.

Zazrem se tja gor, od koder prihaja klopotanje. Na nebu nad Brebrovnikom še vedno odseva večerna zarja s spodaj zelenkastim robom, ki navzgor vse bolj temni – in tam nad gozdom se že blešči Venera ... Na levi, malo pod goricami je deteljišče s kupom nakošene detelje, ki sem ga opazil že prej, ko sem šel sem gor. A zdaj v zahodni svetlobi večera razločno vidim za tem kupom od tal navzgor štrleča čevlja, malo više zgoraj pa ležeč nahrbtni koš. Spreleti me neka čudna slutnja, zato se približujem z nelagodnim korakom in zelo previdno. Potem zagledam, da sta tista čevlja na nogah in noge so del za kupom ležečega človeka ... »Dober večer!« pozdravim s cmokom v grlu. »O, dober večer!« mi odvrne »mrtvec« in se skobaca pokonci, opirajoč se na koso ob sebi. »Ali vam je slabo?« vprašam in prepoznam lastnika njive in šmarnice s pojočimi črički, kmeta Vaneka. »Ah, ne, tak sen si malo odihavo,« mi pravi. »Čričke sem snemal v vaši šmarnici.« »A čričke!?« »Ja. Na šoli imamo šolski radio, ki smo ga poimenovali Čriček, zato rabim posnetek njihovega petja. Saj veste, radio Ljubljana ima kukavico, mi pa hočemo imeti črička ... Tu, v vaših goricah najlepše pojejo!« »Ja, resen lepo popevlejo,« se je strinjal Vanek. »Čakajte, jih boste slišali!«

Zavrtel sem trak nazaj in vklopil. Posnetki so bili kar spodobni. Glasnost sem zavrtel do konca, da so moji črički prekrili vse tisoče drugih tam gori v šmarnici, ki se še vedno niso prav nič utrudili ...

Posnetek je možakarja verjetno prepričal, da v njegovi šmarnici nisem vzel ničesar drugega kot košček lepote, ki jo narava velikodušno in brezplačno razmetava po naših goricah ... In če bi prišel z drugimi nameni? Bi me Vanek z grabljami? Mogoče celo s koso?

Šolski radio pa v obliki, kot je bilo prvotno zamišljeno ni dolgo deloval, saj je z oddajami bilo preveč dela, zato se je stvar poenostavila v predvajanje glasbe. To so v poznejših letih prevzeli učenci, a njihov izbor je bil kmalu tak, da ni bil za nikamor, in stvar je nazadnje »onemela«.

Ciril Vnuk

Šolski radio

Šolska kronika OŠ Jožeta Kerenčiča od 1. septembra 1965,
hrani Pokrajinski muzej Ptuj-Ormož, OE Ormož.

SPOMINI NA STARO ŠOLO

V prvi razred osemletke sem začela hoditi 1. septembra leta 1952.

Dobro se spominjam, kakšna je bila šolska zgradba. Vhod v šolo je bil s cestne strani, in sicer po stopnicah z velikimi dvokrilnimi vrati. Od vhoda pa ponovno po stopnicah na velik hodnik. Prvi razred je bil v prvem nadstropju na zahodni strani stavbe, kjer je danes učilnica 1. razreda (nad glasbeno učilnico).

Osmi razred je bil v pritličju, kjer je sedaj računalniška učilnica. V tem delu je bila tudi zbornica. Tla v vseh razredih so bila iz desk in ker smo že od konca marca vsi hodili v šolo bosi, si se kadarkoli lahko zaskalil v podplate. Vsak prostor je imel veliko lončeno peč, v kateri se je pozimi kurilo. Hišnik Vanček je včasih kar med uro prišel v učilnico s košem drv in jih je nasul v zaboj za drva. Drva smo v klet spravljali kar po tekočem traku – iz rok v roke. Nasekali pa so jih dečki iz višjih razredov. Če pa je

drv zmanjkalo, so jih po eno poleno vsak dan prinašali otroci od doma. Tik ob šoli na severni strani pa je bila stanovanjska hiša, v kateri je bival ravnatelj s svojo družino. V času mojega šolanja je bil to najprej Stane Horvat, potem pa Viktor Stanjko.

Na južni strani pa je bila še ena stavba, kjer je bila kuhinja. Tam so nam pripravljali malice. Malico smo pojedli kar v učilnici. V glavnem smo dobili kruh in mleko, ampak ne kravje mleko, pač pa mleko v prahu, ki smo ga dobivali od UNRE iz Amerike. Od tam smo dobivali tudi rumeni sir in seveda ribje olje, ki smo ga dobivali takoj pri vstopu v šolo, da ja ne bi bil kdo izpuščen. Najprej smo dobili to olje kar po žličkah, pozneje pa v obliki kapsul. V tem olju bi naj bili vitamini, ki so nam primanjkovali.

Med odmori smo bili na zahodni strani stavbe, kjer je bil manjši vhod v šolo in seveda igrišče. Pouk je bil dvoizmenski. Ker imam doma še vedno izkaz, sem videla, da me je v 1. razredu učila Gradišnik Frida, v 2. razredu Završnik Marija, v 3. prvo polletje Topolovec Zinka, v drugem polletju pa ponovno Završnikova. V 4. razredu nas je tudi učila Završnikova, v 5. pa prvo polletje Flisar Irena, v drugem polletju pa Vrtovšek Olga, ker je Flisarjeva odšla učiti na Kog. Na višji stopnji so me učili Tratnik Julijana, Čagran Romana, Klemenčič Alojz, Hren Marija, Gumilarjeva in Stanjko Viktor, ravnatelj, ki je vskočil vedno, če katerega učitelja ni bilo.

Na učitelje imam lepe spomine. Letos sem bila zelo vesela, ko sem ponovno srečala Čagranovo Romano, ki me je učila nemščino.

Leta 1965 pa sem se v mesecu avgustu vrnila na šolo kot učiteljica razrednega pouka in poučevala na šoli vse do leta 2000, ko sem se upokojila. Še vedno se udeležim vsake prireditve, ki jo pripravijo v šoli, prav tako grem z delavci šole na izlete, ob zaključku koledarskega leta pa smo vsi upokoenci povabljeni na kratek kulturni program in kosilo, kjer se radi družimo z bivšimi sodelavci in s sedanjimi zaposlenimi na šoli. Na vsa leta, preživeta v tej šoli, imam lepe spomine. Ponosna sem, da sem del življenja preživela v osnovni šoli Miklavž pri Ormožu.

Štefka Novak

ZMAJ V ČUPARIJI

Miklaš je precik veka ves, miklašovskomo centri pa se reče Pürga. Tote Pürge pravzaprav nega več kak za eno fürtošjačo, tak kê vse vküp nebi bilo vredno niti guča, če nebi bilo pár deset metrov vkraj za gasilskin dumom »slavnoga« izvira Čuparije. Od starih lüdi sen čüjo praviti, kê se je na toten mesti zarovo v zemlo strašno veki zmaj – lintvor, kak so mo negda rekli. Tisti v Lublani je, če ga primerjan žin, právi zagijenec. Toti naš je svojo glävo porino tijan pod cirkvo, rep pa glih teko, kê še ga skrijo v Čupariji. Te pa je zäspo pa spi še gnešji den. Gdä pa v spaje včäsi malo premekne glävo, pa se že pokäžejo pokje na crkvenih zidih. Glih letos so je pä mogli zaribävati, ve je zmaj cirkvo pa podstije včista resklopoto, pa tüdi na štengah se vidi, kê resen jäko nemirno spi. Gdä je bila Čuparija še odprti* izvir, so neverni Tomäši lahko večkrat na leto vidli, kak je zmaj zmigo z repon, zato kê je te neke dni tekla v järek kalna voda.

*V letu 2010 so zaradi novogradnje porušili opuščeno črpališče v Čupariji, tako da je sedaj izvir ponovno odprt.

(citirano po C. Vnuk, Slovar severovzhodnega ormoškega govora s kratkim opisom, Ormož 2012.)

Zmaj, Klara Fekonja, 8. a

ZMAJ V ČUPARIJI

Nekoč je živelo lepo dekle po imenu Neža. Bila je zala, pridna in delavna. Tako je некоč odšla na njivo. Njena pot je vodila skozi gozd. Hodila je in med potjo poslušala čudovito ptičje petje. Kar naenkrat pa je pred sabo zagledala čudovito, modro obarvano jajce. Pobrala ga je.

»Za svojo velikost je precej lahko,« si je mislila. Odložila ga je v košaro. Zvečer, ko je prišla z njive, je jajce zavila v staro odejo in ga odnesla k ognju, da bi mu bilo toplo.

Tako je čakala in čakala, da se bo jajce končno izleglo. Vsak dan ga je puščala na toplem, da bi se čim prej izleglo. Nekega dne, spet na poti na njivo, je srečala človeka, temno oblečenega s kapuco na glavi, da ni mogla videti njegovega obraza. V roke ji je potisnil staro knjigo. Rekel ni nič drugega kot: »Dobro ga vzgajaj. Naj bo dober. Nauči ga spoštovanja, pri-

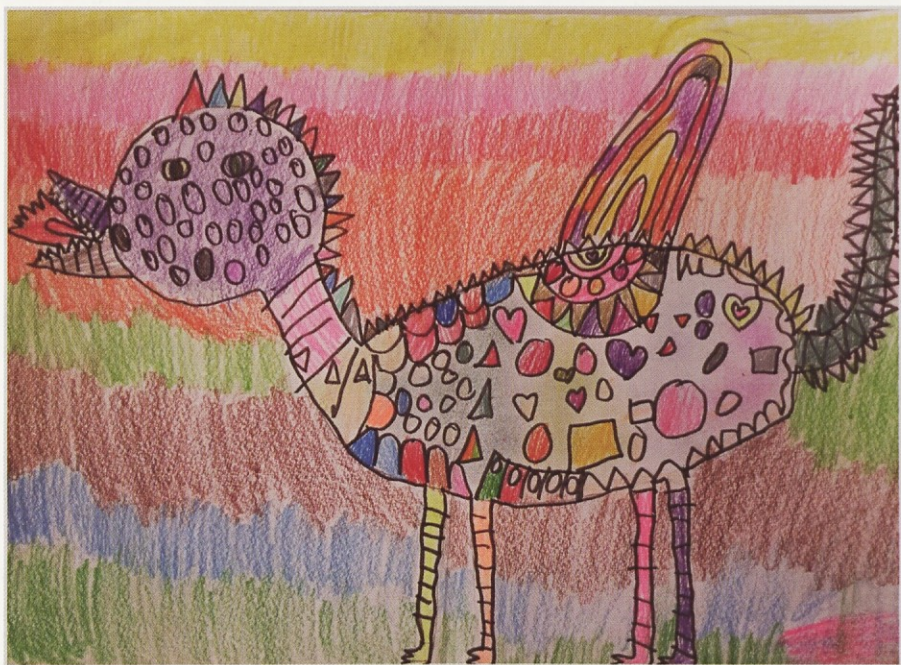
jaznosti in ljubezni, dobrosrčnosti in nežnosti. Naj služi v dobro vseh živih bitij. Zanašamo se nate.« Zatem je izginil. Neža je odprla knjigo. Ni mogla verjeti svojim očem. Knjiga je govorila o vseh zmajih, ki so kdaj obstajali.

Poiskala je modro jajce. V knjigi je pisalo, da se bo iz tega jajca izvalil zmaj, ki bo živel v Čupariji, ko bo umrl, bo pod zemljo tako na dolgo in široko zleknjen, da bo po celi Miklavževski vasi.

Čez nekaj dni se je ta zmaj izvalil. Bil je zelo prijazen zmajček. Rasel je in rasel, večji je bil, več se je naučil od Neže. Neža se je držala navodil človeka iz gozda in kmalu je zmaj odrasel in bil pripravljen, da služi v dobro vseh živih bitij. Poiskal si je dom pri izviru v Čupariji.

Tam je še danes. Kdo ve, morda pa je legenda o njem resnična.

Mojca Bedekovič, 6. a

Zmaj, Špela Lah, 3. a

DOBRO JE VEDETI UGANKE

Ko sem bil še majhen, sem bil zelo radoveden. S prijateljem Janezom sva se odpravila raziskovat legendo o miklavževskem zmaju. Odpravila sva se k Lukmanu. Tako smo mu pravili. Bil je star, bister mož, ki bi o tej legendi zagotovo znal nekaj povedati. Prišla sva do njega. Pravil nama je, da se pod cerkvijo skriva gromozanski zmaj, lintvor so mu rekli. To naj bi bil velik zmaj z rjavimi izrastki na hrbtu. Prav tako je bruhal ogenj. Zahvalila sva se gospodu in odšla dalje.

Odšla sva v Farovške štale. Tam sta bila kmet Jožek in kmetica Darinka. Ponudila sta nama mleko in sveže pečene piškote. Povedala sva, zakaj sva prišla, vendar nama nista hotela veliko povedati, saj sta vedela, da je zmaj zelo napadalen in da lahko prideva do njega. V cerkvi bi naj bila vrata, ki vodijo v klet in posledično do zmaja.

Postal sem radoveden. Jožek in Darinka sta morala iti delat, poslala pa sta naju do Hriberška. To je bil star in hudoben mož, a je o legendi najbrž vedel veliko. Odpravila sva se do njega. Doma je bil na Kajžarju.

Prišla sva do njegove hiše. Bilo me je strah, saj je bila hiša grozljiva. Potrkala sva na vrata. Odprl nama je in povedala sva, zakaj sva prišla. Bil je zelo prijazen in povedal nama je, da nama lahko pomaga, vendar nama je dal pogoji. Morala sva mu nabrati bezeg v Kadovem gozdu. To je velik gozd na poti proti Vinskemu Vrh. Pa sva šla. Ko sva prispela nazaj, se nama je zahvalil in začel govoriti. Povedal je, da je pod cerkvijo zmaj, ki varuje zaklad. Poslovala sva se in odšla domov. Po poti sva se dogovorila, da bova šla k zmaju in vzela zaklad. Napočil je odločen dan. Oblekla sva črna oblačila in odšla proti cerkvi. Ker je bila zaklenjena, je nisva mogla odpreti. Janez je bil mojster v odpiranju vrat s »špango« in hitro mu je uspelo odkleniti vrata. V cerkvi sva prižgala baklo in odšla v klet. Tam so bile zelo dolge stopnice. Spustila sva se po njih in zagledala zmaja. Bilo me je zelo strah. Opazil naju je in nagovoril. Bil je presenetljivo prijazen in naju ni hotel požreti.

Vprašala sva ga, če lahko dobiva zaklad. Odgovoril je, da dobiva zaklad, če rešiva uganko. Povedal je je.

Večglavi,
ki ogenj bruha,
v pravljicah živi.
Enoglavi
iz papirja –
v višave si želi.
Kaj je to?

Zdela se nama je težka, a sva jo rešila. Dobila sva lonec zlata in odšla domov. Bila sva presrečna. Vidite, da se radovednost splača.

Niko Kosec, 8. a

LINTVOR

Jas sem pravi zmaj velike
Lintvor mi je ime.
Rep sen zarino v Čuparijo,
ka lahko strašin mularijo.

Glavo sem porinjo tja pod cerkvo,
spin še gnešji den.
Ne primerjajte me z ovim v Lublane,
bolši sen, kak ovi, ki je len.

Gda glavo premeknem malo,
se že pokažejo pokje,
na toti naši stari cerkvi,
starejša je kak Betlehem.

Pa tude štenge rade pokajo
in vidi se, kak jas nemirno spin.

Stefanija Flinčec, 8. a

Zmaj, Jan Čurin, 3. a

MIKLAVŽEVSKI ZMAJ

Miklavževski zmaj
varuje naš kraj,
pod nami leži
in se nam smeji.

V Čuparji svoj rep si hladi
in včasih nam vodo skali,
kadar pa z glavo zmajuje,
na cerkvi razpoke povečuje.

Kadar je jezen
naš zmaj
in če mu je brezveze
naredi kakšen direndaj.

Ta naš zmaj
rad se igra
in na zanimiv način
se z nami pozabava.

Kadar pa spi,
se vse spremeni,
vse mirno je
in tišina prevladuje.

V našem kraju
znani smo po tem zmaju,
ki že dolgo ga poznamo
in ga za nič ne damo.

Nina Bogša, 9. a

ZMAJ IN GORILA

Nekoč, v starih časih je živela gorila, ki je podirala mesta. Ko je prišla v Miklavž, ga je začela uničevati. Ko se je zbudil Miklavški zmaj, si je mislil: »Kdo je naredil ta nered?« Začudil se je. Hop, je skočila gorila in je spregovorila: »Jaz sem naredila ta nered!« Miklavški zmaj se je razburil in začela sta se bojevati. In Miklavški zmaj je zmagal. Gorila se v Miklavž ni več vrnila.

Gašper Niedorfer, 2.a

ZMAJEVSKI MIKLAVŽ

Globoko pod Miklavžem spi zmaj. Rep ima v Čupariji, telo pa pod cerkvi-jo. Tako spi že mnogo let.

Nekega dne se je zmaj zbudil. Začel je stresati z glavo in repom. Na cerkvi so se pojavile razpoke in zemlja se je začela tresti. V Čupariji je začela teči kalna in razburkana voda in naenkrat se je iz nje pokazal rep.

Zmaj se je čez nekaj časa popolnoma izkopal, vstal je in glasno zarjovel. Opazoval je majhno vas pod sabo. Videl je veliko majhnih hiš, iz katerih so prihajali ljudje in ga začudeno gledali. Videl je gasilsko postajo, pošto in šolo in vse se mu je zdelo drugače in spremenjeno od takrat, ko se je zakopal.

Iz šole je prišlo veliko otrok, ki so mu začeli mahati. Pomahal je nazaj in bil ponosen, da spi pod tako čudovito vasico, kot je Miklavž. Naenkrat se mu je pogled zameglil.

Zbudil se je v čisti temi in ugotovil, da je še vedno pod zemljo. Vse skupaj so bile samo sanje. Ker je bil zaradi tega sanjanja zelo utrujen, je nazaj zaspal.

Miha Lukman, 9. a

KAJ BI NAREDIL, ČE BI SREČAL

MIKLAVŠKEGA ZMAJA?

Vprašal bi ga, koliko let je tukaj spal. (Kristjan)
Nahranil bi ga s sadjem. (Don)
Pripeljal bi ga v šolo. (Anej)
Naučila bi ga pisati in brati. (Nina)
Če bi bil bolan in poškodovan, bi mu dala zdravilo. (Živa)
Skupaj bi si skuhala ogromno kosilo. (Nejc)
Odpeljala bi ga k sebi domov. (Miša)
Postala bi prijatelj. (Ana)
Skupaj bi šla v gozd in se tam igrala. (Iris)
Povabila bi ga domov na božično praznovanje. (Maja)
Jaz bi se prestrašila in zbežala. (Eva)
Na igrišču bi igrala nogomet. (Aleks)
Dal bi mu veliko darilo. (Patrik)
Povabil bi ga na pico. (Gal)
Z njim bi cel dan igral karte. (Anel)
Skupaj bi šla na dolg sprehod in se pogovarjala. (Lina)
Spekla bi si velikansko torto in jo pojedla. (Nino)
Naučil bi ga igrati domine. (Rene)
Pokazala bi mu vse svoje igrače. (Taja)

učenci 1. a

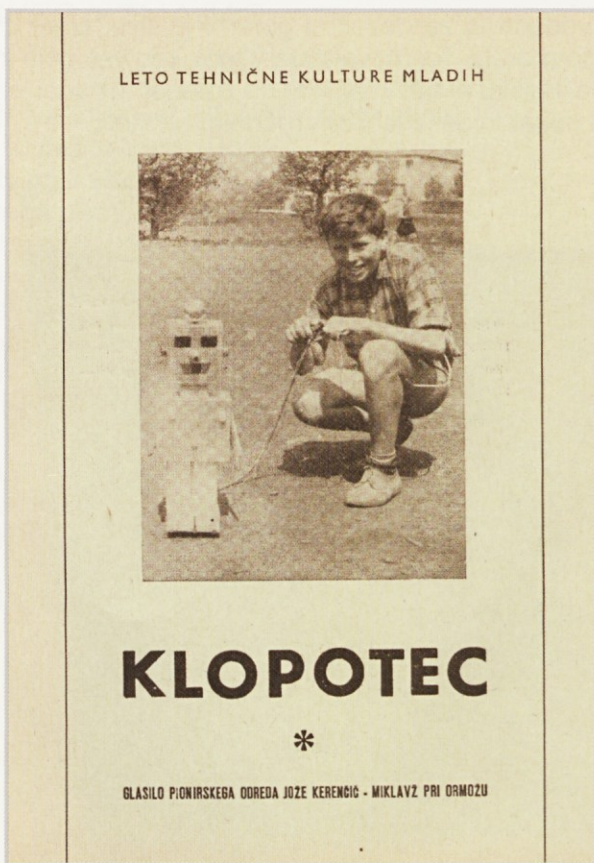
MIKLAVŠKI ZMAJ

Za devetimi vodami in za devetimi gorami je živel zmaj, z njim pa en prašič. Nista se marala. Tekmovala sta v tem, kdo več poje in kdo naredi večji kup blata. Pujsku ni bilo mar, kdo bo zmagal. Zmagal je zmaj in pujs mu je podaril pokal, ki ga je lani za zmago dobil sam.

Rok Polanec, 2.a

Zmaj, Neža Pesrl, 4. a

Ovoj prve številke Klopotca, leto 1964

Besedilo na notranji strani prednje platnice Klopotca iz leta 1964 se glasi:

Zvezni odbor Jugoslovanskih pionirskih iger je podelil ob uspešnem zaključku JPI pionirskemu odredu »Jože Kerenčič« na osnovni šoli Miklavž, ki je dve leti z velikim uspehom sodeloval pri JPI pod temo »Zakaj se življenje v mojem kraju spreminja« - I. zvezno nagrado - Zlato plaketo Borisa Kidriča in 600.000 dinarjev. Pionirji odreda »Jože Kerenčič« smo ponosni na dosežen uspeh.

MOJ DOM

Kje prijazni ste vi griči,
ki obdajate moj dom,
kje cvetoči sadovnjaki,
kdaj med vas spet sedla bom?

Kje predraga si dolina,
kje potoček žubori,
saj ob njem sem se igrala
vse otroške srečne dni.

Vse zdaj to mi bo minulo,
ko odšla bom z doma v svet:
potok, sadovnjak in dom moj,
sanja lepih srečnih let.

Gora bo pogled zastrla,
zamán iskalo bo oko,
dóma videlo ne bo,
kjer potoček bo šumljal
in me k sebi zval.

Frančka Kralj, 8. b
(Klopotec, 1964)

Kmečka hiša, grafika v Klopotcu 1979/80

KLOŠTERC

Del ceste, ki pelje z Vitana proti Lačavesi, se imenuje Klošterc. Že starejši ljudje pripovedujejo, da je bil na tem delu ceste nekoč samostan – klošterc. Ta samostan se je pogreznil. Ljudje pravijo, da se je to zgodilo zaradi menihov, ker so grešili.

Naš sosed ima njivo zraven te ceste – klošterca. Pripovedoval je, da je nekoč oral njivo in da je s plugom zadel ob velik kamen. Začel je preklinjati in tedaj se je kamen pogreznil še globlje v zemljo.

Ko se peljem po tej cesti, si vedno mislim, ali je bilo to, kar ljudje govorijo, res ali pa je izmišljeno. Če na tem delčku ceste ne bi bilo nič znamenitega, se ne bi imenoval tako čudno.

Danica Zadavec, 8. b
(Klopotec, 1964—1974)

BABJI KLANC

V našem kraju ljudje mnogo govorijo o davnih dogodkih, jamah, starih rovih in Babjem klancu.

Stari ljudje govorijo, da so pred davnimi leti Turki pobirali može in mladence, da bi jih odgnali v suženjstvo. Doma so ostali samo žene in otroci. Te so pričakale Turke, ki so se vračali domov, v globokem klancu. Ko so Turki prišli, so jih začele polivati s kropom in zasipavati s peskom. Žene so zmagale in pobile Turke. Klanec pa je, kot pravijo, zaradi peska mnogo bolj plitek. Vaščani se mnogokrat spominjajo tega dogodka in o njem pripovedujejo svojim sinovom in vnukom.

Franc Fajfar, 8. a
(Klopotec, 1964—1974)

MAŠKARE NA GOSTIJI

Na večer gostije se zberejo mladi fantje in dekleta ali pa tudi starejši ljudje ter se našemijo, tako da jih nihče ne pozna. Napišejo šaljivo pismo in priložijo še denar za muzikante. Pred hišo to pismo izročijo starešini, ki ga pred vsemi gosti prebere, in le od njega je odvisno, ali bodo maskare smele v hišo ali ne. Če je starešina odločil, da pridejo, zaplešejo pred vsemi nekaj plesov, pri čemer si izbirajo tudi svoje plesalce in plesalke. Nato morajo oditi. V drugem prostoru jih pogostijo.

Dijana Kohek, 4. a
(Klopotec, 1977/78)

Naslovnica ročno vezanega Klopotca, 2011

JURJEVO

Na Jurjevo zgodaj zjutraj pred sončnim vzhodom so gnali krave na pašo. Spletli so vence in jih dali kravam okrog vratu. Prišli so na travnik. Tu se jih je zbrala velika skupina in zapeli so domače pesmi. To je trajalo do devetih. Takrat pa so kravam sneli vence in jim dali, naj jih pojejo. Ljude so se razšli vsak na svoj konec.

Jurijevski teden niso smeli saditi krompirja in koruze, drugače bi postala črviva.

Zinka Jurinec, 8. a
(Klopotec, 1982/83)

STUDNČEK

Nekoč, ko še ni bilo vodovoda, so imeli po grabah studenčke. Tudi v naši grabi je bil. Vanj so s celega vrha hodili po vodo. Naše babice in prababice so hodile k studenčku prat perila. Vodo so nosili v vedrih, še prej pa v pútah. Še zdaj, ko zmanjka vode, gremo v ta studenček ponjo. Pred leti smo ga spet popravili. Zdaj je večji in v njem je čista voda.

Andreja Krajnc, 3. a

Klopotec, Studenček, 1989-1990

DEČEK - ZMAJ

Pred davnimi časi je živel deček, ki je bil pohabljen. Živel je v vasi z imenom Miklavž pri Ormožu. Prebival je skupaj s sestro Heleno in očetom Arturjem. Njemu je bilo ime Vasilij.

Imel je lepo navado, da je vedno pomagal, ne glede na lastno korist. Čeprav je bil pohabljen, je delal bolj, kot marsikateri človek, ki je bil povsem zdrav. Ker je bil prijazen, so mu vile sojenice ob njegovem sedmem rojstnem dnevu dale tri prečudovite darove.

Lahko je govoril z živalmi, postal bo najmogočnejše bitje, kar jih je kdaj bilo in živel bo večno. Vasilij, ki se ni zavedal, kaj so mu vile sojenice podarile, je bil presenečen, ko se je lahko naenkrat pogovarjal z živalmi. S tem darom je postal prijatelj živali, ki jim je pomagal kadarkoli, ko so bile v težavah. Dobil je zveste spremljevalke: volka, medveda, psa, mačko in lisico.

Nekega dne, ko je preteklo že 12 let od njegovega rojstva, se je odpravil z živalmi na potep v gozd. Zašel je v neko jamo in tam videl čist, majhen tolmunček. Ker je bil žejen, se je odločil, da bo pil. Skupaj z njim so pile tudi živali.

Vasilij je spil samo en požirek in že se je spremenil v zmaja. Imel je rdeče luske in zelene oči. Ni se vrnil v vas. Z živalmi je ostal v gozdu. Živali so se razteple po gozdu in začele živeti samostojno življenje. V vasi pa so Vasilija pogrešali. V vseh teh letih je postal najbolj iskan človek v vasi. Organizirali so iskalne skupine, dokler niso izgubili upanja. Poraženi so se vrnili v Miklavž.

V nedeljo pa so priredili spominsko slovesnost. Takrat se je prvič pojavil zmaj. Niso se ga ustrašili, saj so videli, da je miroljuben. Vasilij – zmaj je zagledal očeta in sestro, ki sta stala ob grobu in jokala. Takrat mu je začela iz oči polzeti ena sama solza. Ko je padla na tla, so tam začele cveteti vrtnice. Vrtnice je imel Vasilij neizmerno rad. Oče je utrgal vrtnico in jo položil na grob brez trupla. Vsi so ga spremljali z očmi in žalostno vzdihovali za Vasilijem.

Ko so se ozrli, da bi videli zmaja, ali še toči solze, so pogledali v prazno.

Zmaja ni bilo več. Odletel je v svojo samoto.

Vsak dan so vaščani videli zmaja, ki je točil solze na Vasilijevem grobu. Tam so vzcetele prekrasne vrtnice. Vasilij – zmaj je žaloval za svojim telesom, za vsemi ljudmi, ki jim je pomagal, dokler ni spoznal, da jim lahko še zdaj pomaga. Le da na drugačen način kot nekdanj. Prej je delal fizična dela – kuhal, nosil vodo ... – zdaj pa jim lahko pomaga drugače.

Vedno, ko je nekdo umrl, je bil zraven. Točil je solze in obdal grobove z vrtnicami vseh barv. Miklavž je kmalu postala vas vrtnic. Povsod je bil zraven. Pri rojstvih, porokah, ljudskih praznikih ... Postal je simbol Miklavža. Pravili so mu Miklavževski zmaj.

Kot zmaj je imel Vasilij še druge prednosti. Lahko je letel, se naredil nevidnega. Vedno pogosteje se je naredil nevidnega, dokler ni človeškim očem izginil za vedno. Razen najmlajšim otrokom, ki jih je imel najraje. Tem se včasih še pokaže, ampak vedno le takrat, ko že skoraj spi. Zaželi jim mirne sanje in jih blagoslovi. Potem odleti v noč. Nekoč bo izginil za vedno, vendar bo večno ostal v naših srcih. Živel bo večno!

Anja Strelec, 9. a
(Klopotec, 2014)

KLOPOTEC

Naslovnica Klopotca, 1971

DOBRODOŠLI V SVETU DOMIŠLJIJE

Junija 1964 je izšla prva številka Klopotca. Pobudnica izdaje in njena prva urednica je bila ga. Nežka Mlakar. V teh petdesetih letih je šolsko glasilo večkrat zamenjalo velikost, obliko, design, menjavali so se uredniki, mentorji. Prav tako so bili večkrat tudi vsebinski prehodi iz literarnega na šolsko glasilo in nazaj.

A rdeča nit Klopotca je ostala enaka – ožji in širši javnosti predstaviti literarni zanos in ustvarjalnost učenk in učencev šole.

Tudi letošnji Klopotec je tak, poln domišljije in lepote, ki lahko nastane samo v duši mladega ustvarjalca. Letošnje glasilo bo torej izšlo na predvečer petdesete obletnice prve izdaje, na kar smo še posebej ponosni. Uživate v prispevkih naših učenk in učencev in dobrodošli v svetu domišljije, v svetu, kjer se prične neskončnost ...

Vlado Hebar, ravnatelj
Klopotec, uvod, 2014

KLOPOTEC

Kaj je to? To je knjiga z besedami in slikami.
Vsako leto tu pri Miklavžu dobimo ga,
vse od prvega pa do zadnjega razreda.

Klopotec samo pri nas dobiš
in zato najboljši je!

Nejc Bohinec, 5. a
Klopotec, leto 2015

šolsko glasilo

Oš Miklavž pri Ormožu

Klopotec

številka 9
letnik 2014

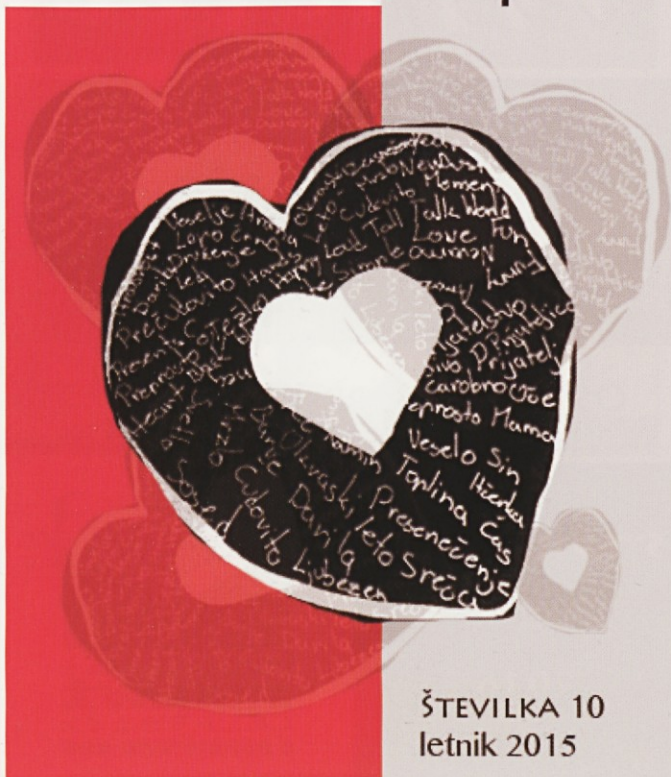
Naslovnica Klopotca, 2014

šolsko glasilo

OŠ MIKLAVŽ PRI ORMOŽU

Klopotec

Naslovnica Klopotca, 2015

ŠOLSKO GLASILO

Klopotec

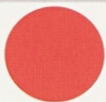
OŠ MIKLAVŽ PRI ORMOŽU

ŠTEVILKA 11
letnik
2016

OSNOVNA ŠOLA
MIKLAVŽ
PRI ORMOŽU
S PODRUŽNICO KOG

Naslovnica Klopotca, 2016

OŠ MIKLAVŽ PRI ORMOŽU
ŠOLSKO GLASILO

Klopotec

ŠTEVILKA 12
letnik
2017

Naslovnica Klopotca, 2017

ŠTEVILKA 13
LETNIK 2017

december. 2017